

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	31
1. Αντικείμενο της μελέτης	31
2. Ιστορία της έρευνας	32
3. Γεωγραφικό και χρονολογικό πλαίσιο της μελέτης. Δομή και περιεχόμενο της εργασίας	33
4. Πηγές	35
4.1 Η αρχαία γραμματεία	35
4.2 Το επιγραφικό υλικό	36
4.3 Η αττική αγγειογραφία	38
4.4 Τα έργα γλυπτικής από γυμνάσια	38
4.5 Οι ελληνιστικές επιτύμβιες στήλες	38
4.6 Τα ανάγλυφα τύπου Campana	39
4.7 Η διακόσμηση των ρωμαϊκών επαύλεων	39
4.8 Η διακόσμηση των θερμών	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	
ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΩΣ ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΩΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΗΜΑ	41
1. Ο θεσμός	41
1.1 <i>Οί φοιτῶντες εἰς τὸ γυμνάσιον</i>	42
1.2 Στόχοι και περιεχόμενο της γυμνασιακής εκπαίδευσης	45
1.3 Διοίκηση και οικονομική διαχείριση του γυμνασίου. Το αξίωμα του <i>γυμνασιάρχου</i>	47
1.4 Άλλοι αξιωματούχοι και προσωπικό του γυμνασίου	49
1.5 Διδάσκαλοι	50
1.6 Εορτές και αγώνες ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας	50
1.7 Ανακεφαλαίωση	53
2. Το αρχιτεκτόνημα	54
2.1 Ο αρχιτεκτονικός τύπος	54
2.2 Οι χώροι του γυμνασίου	57
2.3 Ανακεφαλαίωση	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ	61
1. Λατρείες στο γυμνάσιο	61
2. Αγαλαματικοί τύποι: εικονογραφία και περιεχόμενο	71
2.1 Ερμής	73

2.2	Ηρακλής	79
2.3	Έρωτας	86
2.4	Απόλλωνας	91
2.5	Θησέας και Αχιλλέας	94
3.	Ερμαϊκές στήλες: εικονογραφία και περιεχόμενο	99
3.1	Ερμαϊκές στήλες κανονικού τύπου με κεφαλή γενειοφόρου Ερμή	102
3.2	Ερμαϊκές στήλες κανονικού τύπου με αγένειες κεφαλές	107
3.3	Ερμαϊκές στήλες με ημίτομο Ερμή (γενειοφόρο ή αγένειο)	113
3.4	Ερμαϊκές στήλες κανονικού τύπου με κεφαλή γενειοφόρου Ηρακλή	114
3.5	Ερμαϊκές στήλες με ημίτομο Ηρακλή	114
3.6	Αμφιπρόσωπες ερμαϊκές στήλες	116
3.7	Ερμαϊκές στήλες γυναικείων θεοτήτων	117
3.8	Ερμαϊκές στήλες με εικονιστικές κεφαλές	117
4.	Ανακεφαλαίωση: η λειτουργία των γλυπτών	119
4.1	Λατρευτική λειτουργία	119
4.2	Τα γλυπτά ως αναθήματα	122

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΘΗΗΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ		127
1.	Μονάρχες	130
1.1	Ατταλίδες	131
1.2	Πτολεμαίοι	138
1.3	Άλλοι μονάρχες	140
1.4	Ανακεφαλαίωση	140
2.	Αξιωματούχοι και άλλοι ευεργέτες	141
2.1	Αξιωματούχοι και άλλοι ευεργέτες του γυμνασίου	141
2.2	Άλλα πρόσωπα της πολιτικής και στρατιωτικής ζωής	149
2.3	Το είδος και η εικονογραφία των τιμητικών εικόνων	150
2.4	Ανακεφαλαίωση	153
3.	Αθλητές	153
3.1	Οι γραπτές μαρτυρίες	155
3.2	Τα γλυπτά έργα	157
3.3	Ανακεφαλαίωση	160
4.	Ήρωες	161
4.1	Ενταφιασμοί στο γυμνάσιο	163
4.2	Μεταθανάτια αγάλματα	165
4.3	Ανακεφαλαίωση	172
5.	Προσωπικότητες του πνεύματος	172
5.1	Αγάλματα φιλοσόφων στα αθηναϊκά γυμνάσια	173
5.2	Το άγαλμα του νομοθέτη Λυκούργου στον Πλατανιστά της Σπάρτης	179
5.3	Ιστοριογράφοι	179
5.4	Ποιητές	180
5.5	Ανακεφαλαίωση	184

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΥ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΛΑΙΣΙΟ		187
1.	Θέσεις ίδρυσης γλυπτών στους επιμέρους χώρους του γυμνασίου	187
1.1	Είσοδοι του κτηρίου και των αιθουσών της παλαίστρας	187
1.2	Αυλή και περιστύλιο της παλαίστρας	189
1.3	Αίθουσες της παλαίστρας	190
1.4	Ξυστός και παραδρομής	192
2.	Χώροι λατρείας	193

3. Θέσεις ίδρυσης τιμητικών ανδριάντων	196
4. Η σχέση των γλυπτών με το αρχιτεκτόνημα: νεοτερισμοί της ύστερης ελληνιστικής περιόδου ...	198
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	203
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ	211
Μέθοδος παρουσίασης	211
I. Αττική	213
1. Αθήνα, <i>Ακαδήμεια</i>	213
2. Αθήνα, <i>Κυνόσαργες</i>	214
3. Αθήνα, <i>Λύκειον</i>	214
4. Αθήνα, <i>Πτολεμαῖον</i>	215
5. Αθήνα, <i>Διογένειον</i>	217
6. Ραμνούς	217
II. Πελοπόννησος	218
7. Τροιζήνα, <i>Τηπολύτειον</i>	218
8. Κόρινθος, γυμνάσιο στην αγορά	219
9. Σικυώνα, γυμνάσιο στην αγορά (γυμνάσιο του Κλεινία;)	219
10. Σικυώνα, <i>Παιδιζήν</i>	222
11. Πελλήνη	222
12. Ήλιδα, <i>Ξυστός, Τετράγωνο και Μαλθώ</i>	222
13. Ολυμπία	223
14. Φιγάλεια	227
15. Μεγαλόπολη	228
16. Άργος, <i>Κυλάραβις</i>	228
17. Άργος, γυμνάσιο στην αγορά	228
18. Σπάρτη, <i>δρόμος και γυμνάσιο του Ευρυκλή</i>	228
19. Σπάρτη, <i>Πλατανιστάς</i>	229
20. Λας	230
21. Μεσσήνη	230
III. Κεντρική Ελλάδα	243
22. Μέγαρα	243
23. Θήβα, γυμνάσιο του Ηρακλή	243
24. Θήβα, γυμνάσιο του Ιολάου	244
25. Θεσπιές	244
26. Θίσβη	244
27. Ορχομενός	244
28. Δελφοί	244
29. Χαλκίδα, γυμνάσιο του Ηρακλή	247
30. Ερέτρια	248
31. Λαμία	252
32. Δημητριάδα	253
33. Αντίκυρρα, <i>ἀρχαῖον και νεότερο γυμνάσιο</i>	253
34. Λάρισα	254
35. Τύρναβος (Περραιβία)	254
IV. Μακεδονία	255
36. Θεσσαλονίκη	255
37. Αμφίπολη	255
V. Νησιά του Αιγαίου	269
38. Δήλος, παλαιόστρα της λίμνης	269
39. Δήλος, γυμνάσιο δίπλα στο στάδιο	272
40. Τήνος	282

41. Παλαιόπολη (Ἄνδρος)	283
42. Κόρησος (Κέως)	283
43. Πάρος	284
44. Σίφνος	284
45. Μινώα (Αμοργός)	284
46. Αιγιάλη (Αμοργός)	285
47. Μήλος	286
48. Θήρα	289
49. Μυτιλήνη (Λέσβος)	292
50. Μήθυμνα (Λέσβος)	292
51. Ερεσός (Λέσβος), <i>Πτολεμαῖον</i>	292
52. Χίος, <i>Ὀμήρειον</i>	292
53. Σάμος	293
54. Πάτμος	295
55. Αστυπάλαια	295
56. Κως, δυτικό γυμνάσιο (γυμνάσιο δίπλα στο στάδιο)	296
57. Κως, γυμνάσιο στο λιμάνι (;)	297
58. Ρόδος, γυμνάσιο στην ακρόπολη	299
59. Ρόδος, κάτω γυμνάσιο (<i>Πτολεμαῖον</i> ;)	303
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	304
60. Πέργαμος	304
ZUSAMMENFASSUNG	315
ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ	323
A. Ιδεαλιστικά έργα: ερμαϊκές στήλες και αγάλματα θεών	323
ΠΙΝΑΚΑΣ I. Ιδρυτές: αξιωματούχοι των γυμνασίων	323
ΠΙΝΑΚΑΣ II. Ιδρυτές: διδάσκαλοι	325
ΠΙΝΑΚΑΣ III. Ιδρυτές: σύλλογοι των γυμνασίων (με τους αξιωματούχους τους)	325
ΠΙΝΑΚΑΣ IV. Ιδρυτές: νικητές σε αγώνες	325
ΠΙΝΑΚΑΣ V. Ιδρυτές: ιδιώτες (χωρίς αναφορά της ιδιότητάς τους)	326
B. Εικονιστικά έργα: ανδριάντες και γραπτές εικόνες ηγεμόνων, αξιωματούχων των γυμνασίων και άλλων ευεργετών	326
ΠΙΝΑΚΑΣ VI. Ιδρυτές: αξιωματούχοι των γυμνασίων	326
ΠΙΝΑΚΑΣ VII. Ιδρυτές: σύλλογοι των γυμνασίων	327
ΠΙΝΑΚΑΣ VIII. Ιδρυτές: σύλλογοι των γυμνασίων από κοινού με αξιωματούχους τους ή συλλογικά όργανα των πόλεων	328
ΠΙΝΑΚΑΣ IX. Ιδρυτές: συλλογικά όργανα των πόλεων	328
ΠΙΝΑΚΑΣ X. Ιδρυτές: ιδιώτες	328
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	331
I. Ευρετήριο αρχαίων συγγραφέων	331
II. Ευρετήριο επιγραφών	333
III. Ευρετήριο τόπων	339
IV. Ευρετήριο μουσείων και συλλογών	341
V. Γενικό ευρετήριο όρων και ονομάτων	346
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΙΚΟΝΩΝ	353
ΠΙΝΑΚΕΣ	355